

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом
від « 8 » травня 20 20 р.
№ 0302 - 1/167

Проректор з науково-педагогічної роботи
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

_____ 20__ р.

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ третій (освітньо-науковий) _____
(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий))

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ доктор філософії _____
(бакалавр, магістр, доктор філософії)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ _____ 05 - Соціальні та поведінкові науки _____
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____ 052 - Політологія _____
(код та найменування спеціальності)

Затверджено Вченою радою університету « 27 » квітня 2020 року,
протокол № 8 .

I – Преамбула

Тимчасовий стандарт вищої освіти за __третім рівнем вищої освіти__

(назва рівня вищої освіти у родовому відмінку)

у галузі знань _____ **05 - Соціальні та поведінкові науки** _____
(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність _____ **052 - Політологія** _____
(код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____ **доктор філософії** _____
(назва ступеня вищої освіти у називному відмінку)

Розробники Тимчасового стандарту:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи		
Фісун Олександр Анатолійович	зав. каф. політології філософського ф-ту	д. політ. наук, проф
Члени робочої групи		
1. Півнева Любов Миколаївна	проф. каф. політології філософського ф-ту	д. політ. наук, проф.
2. Шаповаленко Марина Володимирівна	проф. каф. політології філософського ф-ту	д. політ. наук, доц.
3. Рубанов Віктор Володимирович	проф. каф. політології філософського ф-ту	д. політ. наук, доц.
4. Вінникова Наталія Анатоліївна	доц. каф. політології філософського ф-ту	канд. політ. наук, доц.
5. Комарова Тетяна Геннадіївна	доц. каф. політології філософського ф-ту	канд. політ. наук, доц.
6. Работягова Ірина Володимирівна	доц. каф. політології філософського ф-ту	канд. політ. наук
7. Біденко Юлія Михайлівна	доц. каф. політології філософського ф-ту	канд. політ. наук
8. Кисельова Валентина Анатоліївна	аспірант	

Тимчасовий стандарт розглянуто та схвалено на:

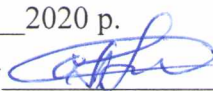
1.1. Вченій раді філософського факультету:

протокол № 3 від « 21 » лютого 2020 р.

Голова Вченої ради філософського факультету І.В. Карпенко

1.2. Методичній комісії філософського факультету:

протокол № 6 від « 19 » лютого 2020 р.

Голова методичної комісії філософського факультету С.О.Голіков

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	<i>третій (освітньо-науковий)</i>
Ступінь вищої освіти	<i>доктор філософії</i>
Галузь знань	<i>05 - Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>052 - Політологія</i>
Форми навчання	<i>денна, заочна</i>
Освітня кваліфікація	Доктор філософії за спеціальністю «Політологія»
Професійна кваліфікація	-
Кваліфікація в дипломі	Доктор філософії за спеціальністю «Політологія»
Опис предметної області	<p>Політологія вивчає владно-політичні відносини на місцевому, національному та глобальному рівні (politics, policy, polity), зокрема політичні ідеї та концепції, проблеми влади та публічної політики, формальні та неформальні політичні інститути та процеси, політичну поведінку, політичну культуру та ідеологію, світову політику та політику окремих країн та регіонів.</p> <p>Метою навчання є підготовка кваліфікованих фахівців-політологів, які на поглибленому рівні володіють категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом політичної науки, розгорнутими знаннями сучасної політичної теорії та практики. Набуті компетентності можуть бути застосовані в науково-дослідницькій, експертно-аналітичній, політико-консультаційній, викладацькій, громадській та суспільно-політичній діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області охоплює принципи, поняття, категорії та концепції політичної науки. Здобувач вищої освіти навчається загальним та спеціальним підходам і методам нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології, спеціальних політологічних дисциплін.</p> <p>Інтегральною частиною освіти є оволодіння методологією сучасних соціальних наук, прикладними методиками, технологіями та інструментарієм аналізу політичної сфери.</p>
Академічні права випускників	Можливість продовжувати навчання на другому науковому ступені – 10-му кваліфікаційному рівні НРК України.
Працевлаштування випускників	Випускники даної ОНП здатні виконувати професійні види робіт і призначені для практичної роботи переважно в таких галузях, як дослідницька робота у державних наукових установах; науково-педагогічна робота за фахом у вищих навчальних закладах I-IV рівня акредитації; аналітико-консультаційна діяльність з політичних питань в органах державного управління та місцевого самоврядування,

	політичних партіях та громадських організаціях; засобах масової інформації у якості політичного оглядача; політологом в центрах, дослідницьких групах, що займаються вивченням та прогнозуванням політичних процесів, а також проблемами реформування політичної системи; експертом, радником з питань дослідження та аналізу політичних процесів при міжнародних організаціях та фондах.
--	---

III - Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми	Обсяг освітньої програми підготовки доктора філософії становить 40 кредитів ЄКТС
---------------------------------	---

IV – Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у політичній сфері, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних політологічних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК02. Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень.</p> <p>ЗК03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК09. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК10. Здатність розробляти та управляти проектами.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>ФК01. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <p>ФК02. Поглиблене знання політичної теорії та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.</p> <p>ФК03. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.</p>

	<p>ФК04. Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики.</p> <p>ФК05. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.</p>
--	---

V - Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Зазначені у Стандарті результати навчання визначають нормативний зміст підготовки у межах спеціальності.

ПРН01. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.

ПРН02. Використовувати державну та іноземну мову як усно, так і письмово на рівні, достатньому для ефективної професійної комунікації, розуміння іншомовних наукових текстів та підготовки фахових публікацій в Україні і провідних наукових виданнях світу.

ПРН03. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності.

ПРН04. Комплексне розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ПРН05. Знати на поглибленому рівні політичну теорію та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

ПРН06. Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ПРН07. Комплексно розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи аналізу політики.

ПРН08. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.

ПРН09. Фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.

VI - Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Публічний захист наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії із політології є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі політології, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань політичної науки та оприлюднені у відповідних публікаціях. Для оприлюднення, публічного ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи та запобігання академічному плагіату (перевірка робіт на плагіат; визначення нормативу унікальності текстів) робота, а також відгуки опонентів мають бути розміщені на web-ресурсах закладу вищої освіти або відповідного структурного підрозділу відповідно до законодавства. Вимоги до оформлення дисертацій встановлює Міністерство освіти і науки України.
Вимоги до атестаційного екзамену (екзаменів) (за наявності)	
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом Міністрів України.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладах вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти регулярно оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Надання цієї інформації обов'язкове у випадку зазначення в Стандарті професійної кваліфікації, яка присвоюється випускникам.

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	
Особливості Стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту	

IX Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

A. Офіційні документи:

1. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf

2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) – <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/cee970->

518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en

<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>

3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) – http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf

4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 – <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>

<http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>

5. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 – <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>

6. Закон «Про вищу освіту» – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

7. Закон «Про освіту» – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

8. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

9. НРК, 2019 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

10. Перелік галузей знань і спеціальностей, 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>

11. Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20 квітня 2019 р. № 155/2019 – <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>

Також зазначаються національні нормативно-правові акти та міжнародні документи, що регулюють відповідну галузь знань і спеціальність.

Б. Корисні посилання:

1. Проект ЄС TUNING (приклади результатів навчання, компетентностей) – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

2. Національний глосарій: вища освіта, 2014 – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start=80>

3. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start=80>

4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3->

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти за третім (освітньо-науковий) рівнем освіти за спеціальністю 052 «Політологія» є рамковим документом, в якому визначається сукупність обов'язкових вимог до змісту та результатів освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії для закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку таких фахівців.

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК1	+			
ЗК2		+	+	+
ЗК3		+		+
ЗК4		+		+
ЗК5		+	+	+
ЗК6		+		+
ЗК7	+	+		+
ЗК8	+		+	+
ЗК9		+	+	+
ЗК10	+	+		+
Спеціальні фахові компетентності				
ФК1	+			+
ФК2	+	+		+
ФК3	+	+		+
ФК4	+	+		+
ФК5	+	+	+	+

Таблиця 2. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності														
	Інтегральна компетентність														
	Загальні компетентності										Спеціальні (фахові) компетентності				
	З К 1	З К 2	З К 3	З К 4	З К 5	З К 6	З К 7	З К 8	З К 9	З К 10	Ф К1	Ф К2	Ф К3	Ф К4	Ф К5
ПРН1	+		+	+			+			+					
ПРН2		+													
ПРН3					+	+		+	+						
ПРН4											+				
ПРН5												+			
ПРН6													+		
ПРН7														+	
ПРН8															+
ПРН9	+	+			+				+						